

Konjunkturrådets
rapport 2021:
*Digitalisering och
konkurrens*

---

*Sten Nyberg
Richard Friberg
Björn Lundqvist
Robin Teigland*

Omvärldsspaningar

Börsvärde juni 2020	Bolag
1	Saudi Arabian Oil
2	Apple
3	Microsoft
4	Amazon
5	Alphabet
6	Facebook
7	Tencent
8	Alibaba
9	Berkshire Hathaway
10	Visa
Källa: Pwc, <i>Global Top 100 companies by market capitalisation, Update to 30 June 2020.</i>	

Omvärldsspaningar

- ➔ 7 av världens 10 högst värderade företag är digitala
- ➔ Forskare pekar på minskad konkurrens globalt
- ➔ Tech-jättarna i flera konkurrensrättsliga processer
- ➔ Nya spelregler på gång
- ➔ Samtidigt som konkurrensen minskar i vissa avseenden ökar den i andra och öppnar nya möjligheter för ledande företag

Lite bättre, mycket större

- ➔ Digitaliseringen skärper konkurrens och skapar möjligheter
  - SMEs kan nå ut globalt men möter global konkurrens hemma
- ➔ När tjänster är ett klick bort ger små kvalitetsskillnader stor effekt
  - Incitamenten att investera i FoU eller varumärken växer med marknadsstorlek
  - Kan driva mot utslagning och koncentration (Apple, Samsung)
  - Man måste vara tillräckligt bra för överleva
- ➔ Lokala förutsättningar betyder mer
  - Sverige framgångsrikt – flera “enhörningar”
  - Utmaning att bibehålla försprång i en liten ekonomi – den lokala ”myllan” blir än viktigare

Upplägg

- ➔ Grundläggande mekanismer, Richard
- ➔ Reglering och rättsfall, Björn
- ➔ Svensk konkurrenskraft och framtida utveckling, Robin
- ➔ Slutsatser, Sten

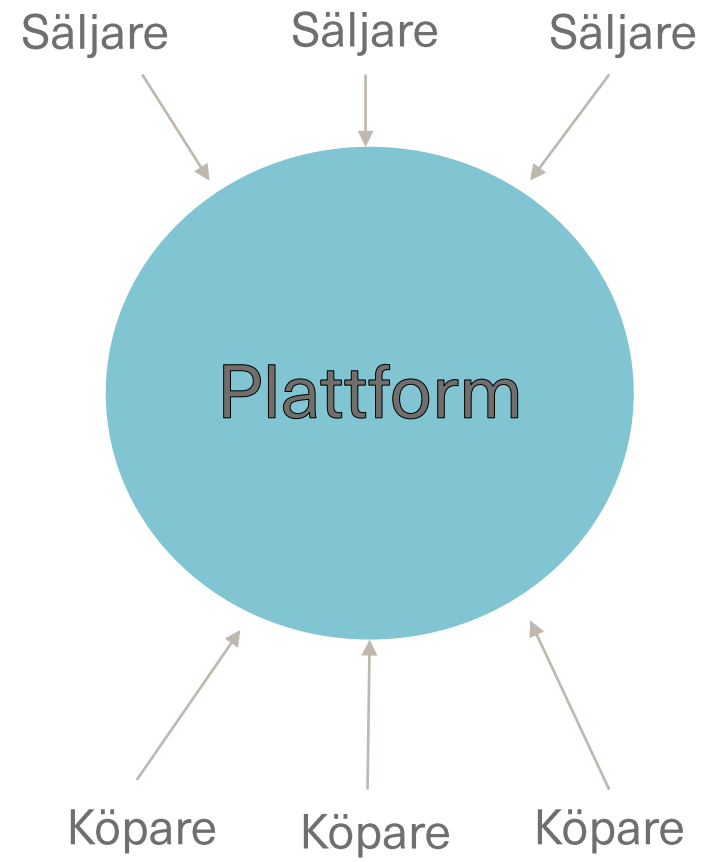
Grundläggande mekanismer

Centrala aspekter

- ➔ Kostnader
  - Skalekonomier
  - Fallande kostnader för att samla in och analysera data
  - Fallande kostnader för att kommunicera i nätverk

- ➔ Efterfrågan
  - Mer flytande gränser mellan produktmarknader
  - Mer konkurrens över nationsgränser
  - Nätverkseffekter

Plattformar

Plattformer och konkurrens

- ➔ Förvärv av konkurrenter och utmanare
  - Många av plattformars förvärv flyger under radarn
  - Komplexa och svårbedömda marknader – kräver kompetens och resurser
- ➔ Begränsning av konkurrens
  - De kan gynna sig själva på bekostnad av affärsanvändare

Reglering och rättsfall

*Konkurrensregler
och missbruk*

The Economist, June 2017

Digital Markets Act

- ➔ EU-kommissionen föreslår en rättsakt för digitala marknader
- ➔ Sektorspecifik, riktar sig till större plattformar, s.k. grindvakter
- ➔ Ska förhindra agerande som kan anses självgynna
- ➔ Omfattar långtgående skyldigheter att dela med sig av data
- ➔ Höga böter och andra straff

Konjunkturrådet förespråkar

- ➔ Inför dispositionsrätten för data
- ➔ Låt dispositionsrätten väga tyngre än GDPR och immaterialrätt under vissa förutsättningar
- ➔ Främja utbyte av data, datainteroperabilitet
- ➔ Acceptera datapooler

Digitalisering och konkurrens i Sverige

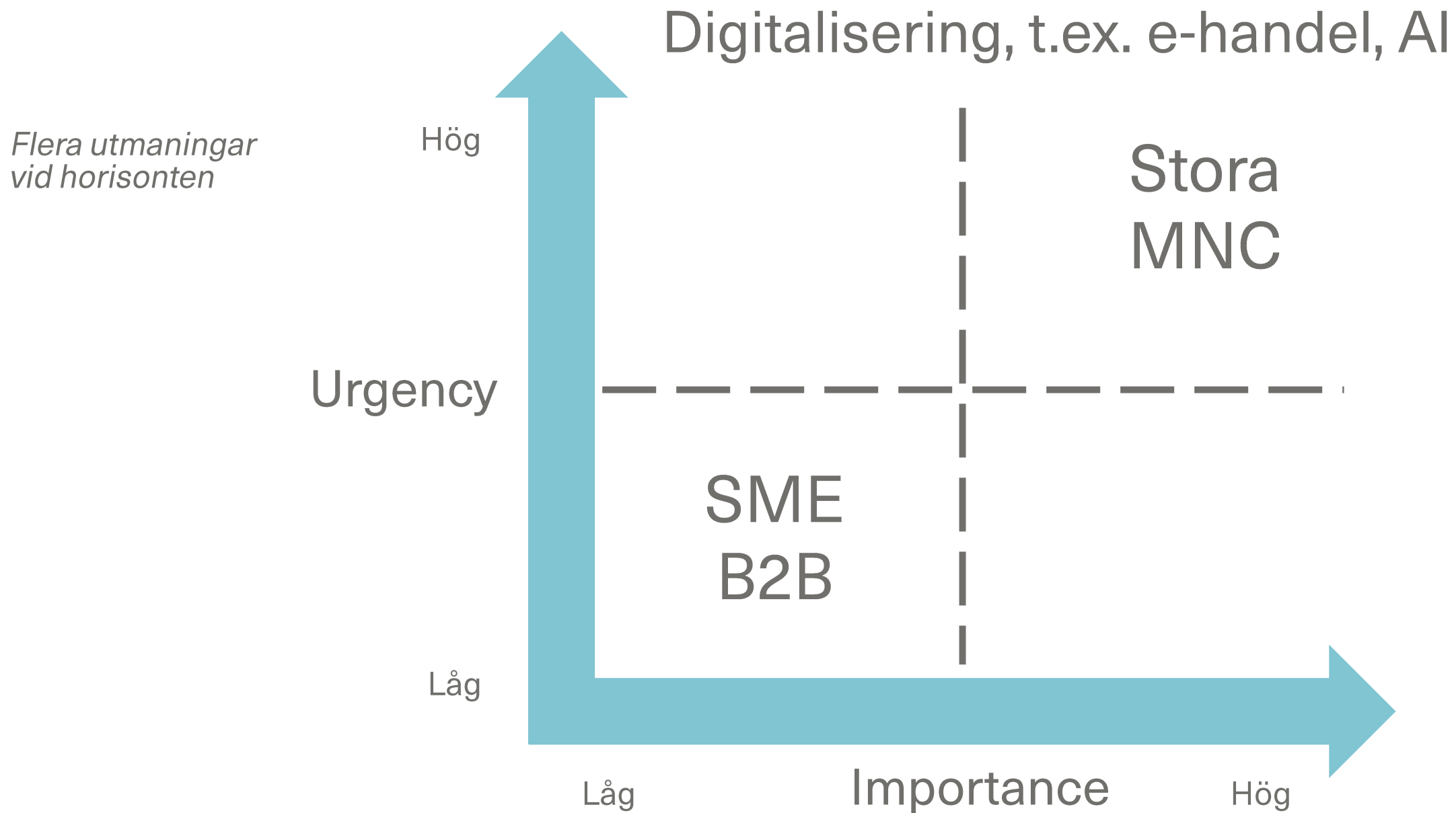
*Sverige rankas högt
internationellt*

#2 EU Digital Economy and Society Index 2019 (efter Finland)

#3 IMD World Digital Competitiveness Ranking 2019 (efter USA och Singapore)

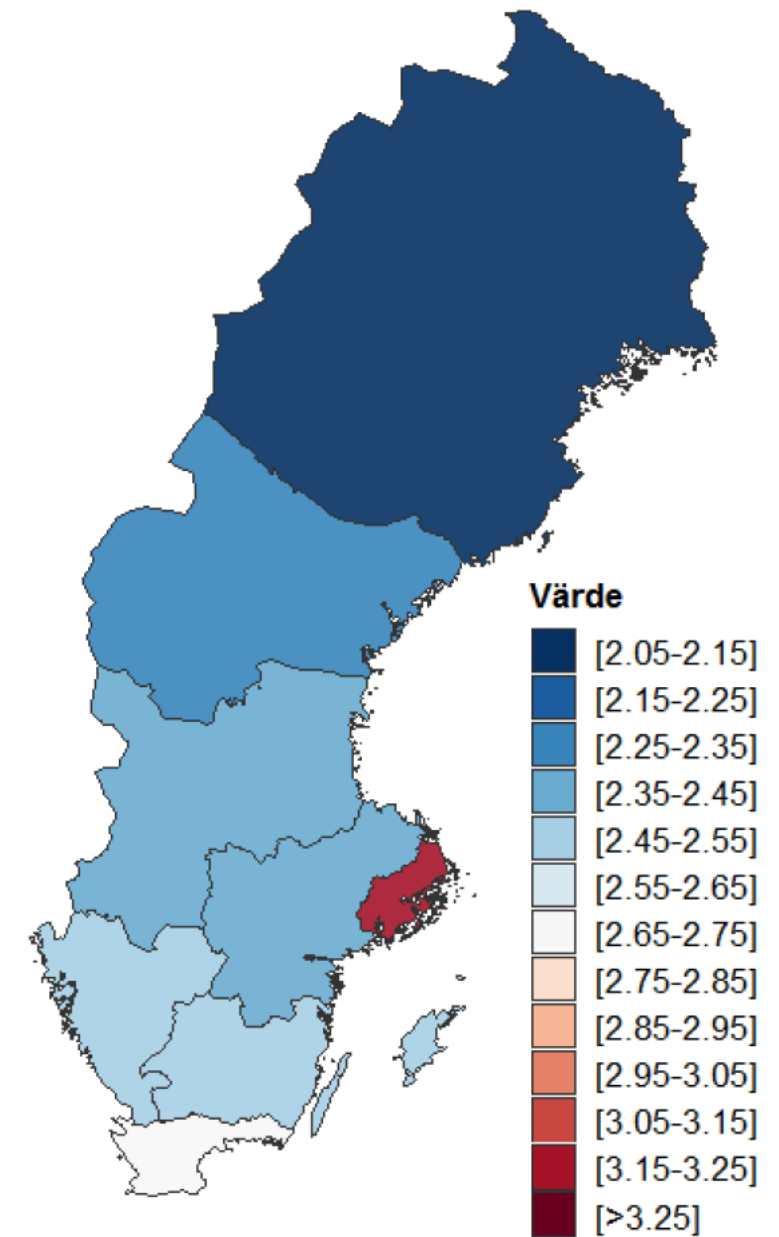
#6 OECD Product Market Regulation Index 2018 (efter Storbritannien, Danmark, Spanien, Tyskland och Nederländerna)

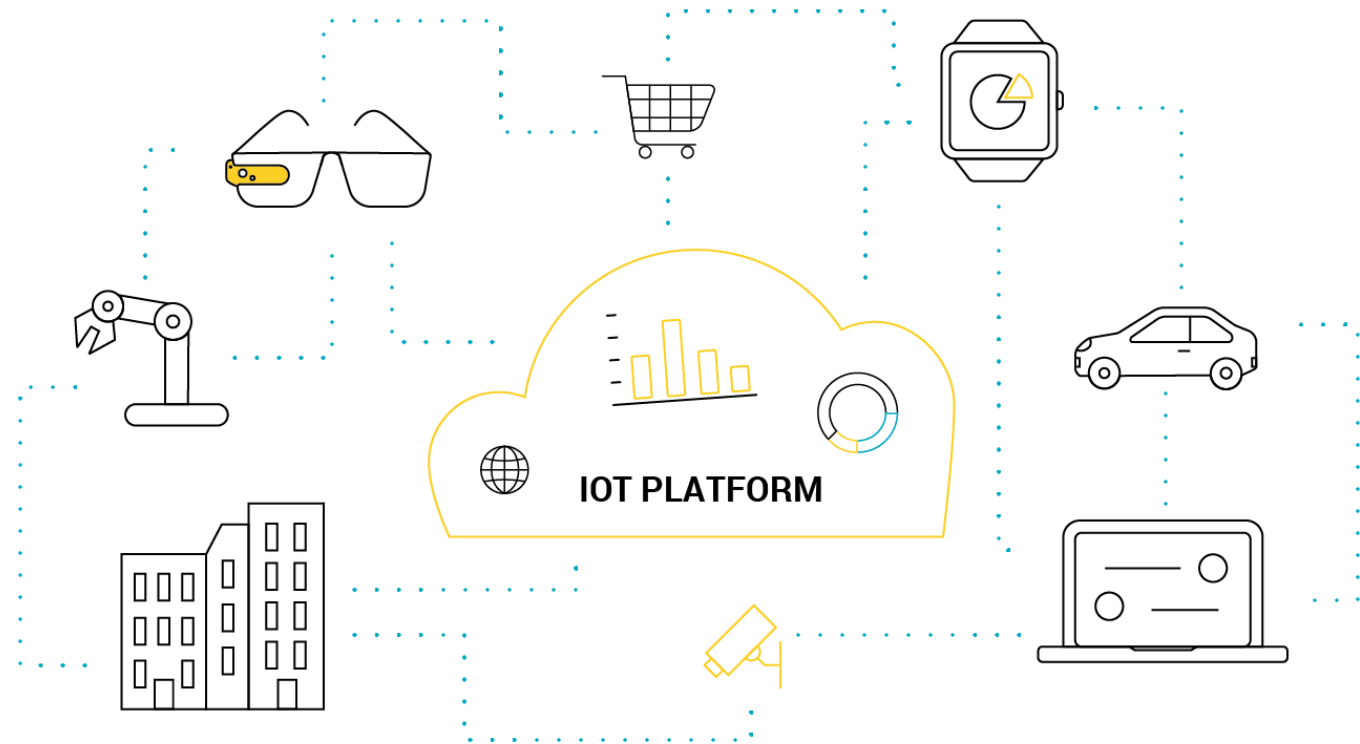
*Digital mognad är
ojämnt fördelad*

IKT-sektorn < OECD-snittet

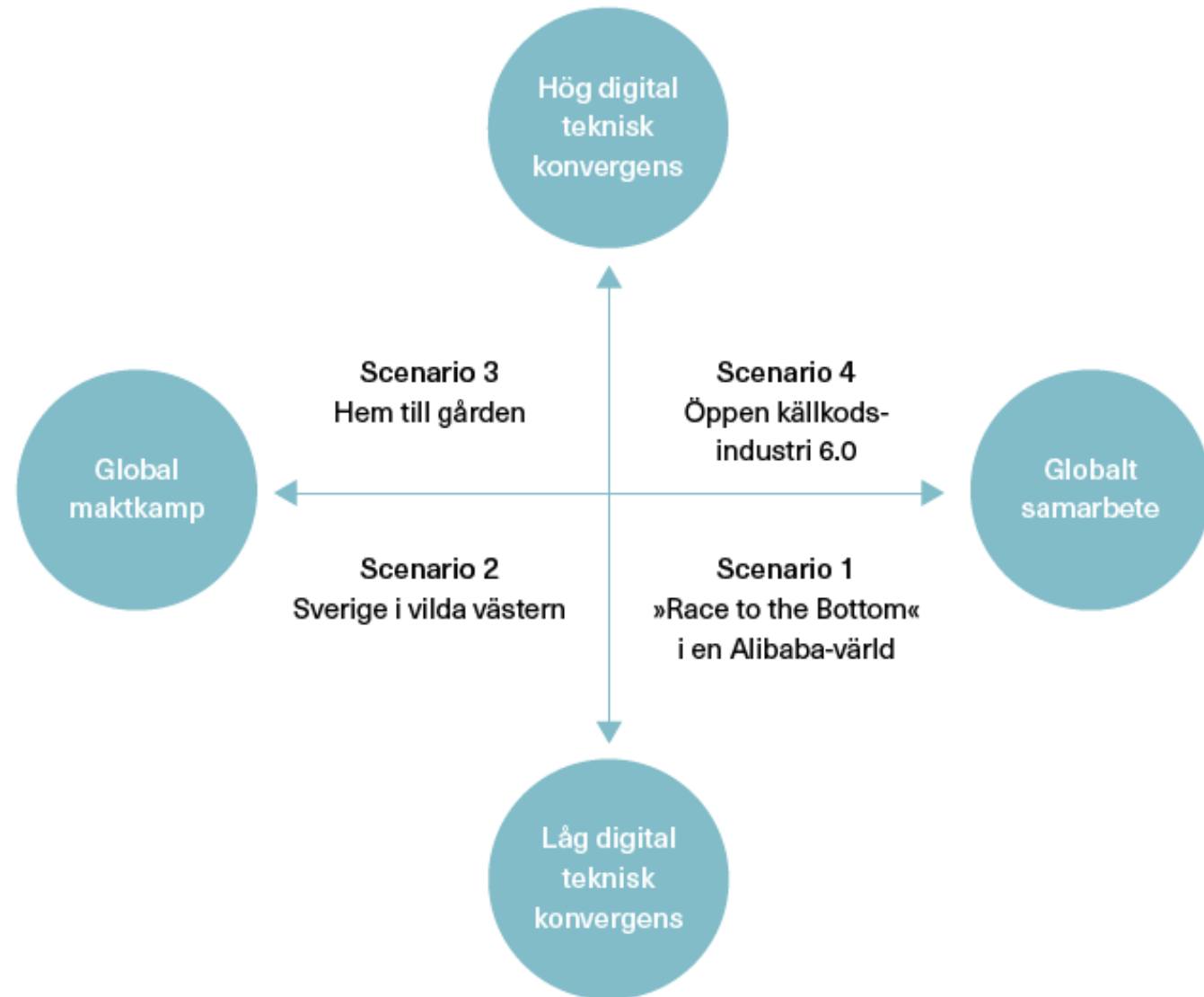

Framtiden

- ➔ Dagens IoT-plattformar = morgondagens techjättar?
- ➔ Svenska företag ännu mer beroende i framtiden?

Scenarier 2040

Slutsatser

Några av våra slutsatser

- ➔ Digitalisering skapar möjligheter men vägen till marknaden går ofta via plattformar och konkurrensvillkoren där är centrala
  - Detta blir än viktigare när digitaliseringen fördjupas (IoT)
- ➔ Stöd konkurrensbefrämjande förslag på EU-nivå
  - EU:s plattformsreglering och andra konkurrensfrämjande förslag
  - Verka för rätt till data, reformering av regelverk för data som begränsar konkurrensen, ett undantag för datapooler
- ➔ Digitaliseringen gör konkurrenstillsynen mer komplex
  - Tillför resurser och främja myndighetssamverkan
- ➔ Digitaliseringen skärper också global konkurrens och gör lokala förutsättningar än viktigare

---

Läs rapporten!